

VITA ACADEMICA

BIULETYN INFORMACYJNY UNIWERSYTETU PAPIESKIEGO JANA PAWŁA II W KRAKOWIE

30-LECIE

PAPIESKIEJ AKADEMII TEOLOGICZNEJ

PROMOCJE AKADEMICKIE

BIOETYKA
POKOLENIA
KAROLA WOJTYŁY
- JANA PAWŁA II

Redakcja „Vita Academica” zaprasza do współpracy studentów i doktorantów naszej uczelni

Na UPJPII dzieje się tak wiele... konferencje, spotkania autorskie, wystawy, koncerty... Pomóż nam zrelacjonować to wszystko.

Jeśli chcesz publikować artykuły w uniwersyteckim biuletynie, szkolić swój warsztat dziennikarski i zdobywać doświadczenie, napisz: rzecznik@upjp2.edu.pl.

Mile widziani studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej.

W numerze

z życia uczelni

Wydarzyło się.....	3
Promocje akademickie w UPJPII	4
To już 30 lat!	7
Doktorat <i>honoris causa</i> UŚ dla prof. Walerego Pisarka	10
Nagroda Pelkovenpreis 2012 dla ks. dr. hab. Henryka Sławińskiego	10
Stowarzyszenie Absolwentów UPJPII <i>Academia Nostra</i>	11

konferencje

Czy świat jest matematyczny? Wokół myśli Michała Hellera	11
Konferencja <i>Bioetyka pokolenia Karola Wojtyły – Jana Pawła II</i>	13
III Międzynarodowa Konferencja <i>Polski MoodleMoot 2011</i>	15

nie tylko nauka

Wystawa <i>Adam Stefan Sapieha. Ostatni książę – biskup krakowski</i>	16
XV Dzień Dnia Judaizmu w Kościele katolickim	17
Rekolekcje w czasie próby. Refleksje po Tygodniu Ekumenicznym	18
Pomoc potrzebna od zaraz!	20

studenci

Obóz integracyjny Psalmidii	21
Koncert kolęd i pastorałek Krakowskiego Chóru Żeńskiego	22
XII Krajowy Zjazd Doktorantów i VI Zwyczajny Zjazd Krajowej Reprezentacji Doktorantów	22
Projekt Ludzi Karola	23
Kolędowanie krakowskich duszpasterstw akademickich	24

recenzje

27

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 9
tel. 12 370 86 06
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor prowadzący
Monika Wiertek

Korekta
Renata Komurka

Redakcja techniczna
Marta Jaszczuk

Fotografie na okładce
Andrzej Płachetko, Monika Winiarska

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 30 stycznia 2012 roku.
Nakład 1100 egz.

Wydawca
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

Wydarzyło się

18 stycznia 2012 roku zmarł student III roku teologii, Bartłomiej Hajda.

- **1 grudnia** 2011 roku odbyła się **konferencja** *Człowiek dla człowieka – Współczesne wyzwania wolontariatu*, zorganizowana przez UPJPII, Fundację Hospicjum Domowego dla Dzieci *Alma Spei* oraz Polskie Towarzystwo Teologiczne.
- **1 grudnia** 2011 roku Instytut Historii Sztuki i Kultury UPJPII zorganizował **konferencję** *Wysoka kultura. Śmierć sztuki sakralnej*.
- **1–3 grudnia** 2011 roku odbyła się **konferencja** *De Ecclesia semper reformanda. Średniowieczna teoria i praktyka w przewyciężaniu kryzysów*, zorganizowana przez Katedrę Historii Kościoła w Średniowieczu.
- **1–6 grudnia** 2011 roku Katedra Metafizyki Wydziału Filozoficznego zorganizowała międzynarodową **konferencję internetową** *Metafizyka a literatura rosyjska XIX–XX wieku*.
- **3 grudnia** 2011 roku Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego zorganizował dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych **konferencję z cyklu** *Ale to już zupełnie inna historia*, która odbyła się w Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze.
- **7 grudnia** 2011 roku prof. dr hab. Walery Pisarek otrzymał doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego.
- **8 grudnia** 2011 roku odbyły się uroczyste obchody 30. rocznicy powołania Papieskiej Akademii Teologicznej: otwarcie **wystawy** *Gaudium veritatis* przy ul. Kanoniczej, otwarcie **wystawy** *30-lecie ustanowienia Papieskiej Akademii Teologicznej przez błogosławionego Jana Pawła II* w Bibliotece UPJPII oraz msza święta w kościele św. Marka.
- **9 grudnia** 2011 roku Pracownia Badań nad Historią i Kulturą Przestrzeni Totalitarnej i Posttotalitarnej Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII zorganizowała **wykład** dr. Arsena Hakobyana z Armeńskiej Akademii Nauk na temat *Kaukaz i Rosja w XX wieku*.

- **10–11 grudnia** 2011 roku odbyła się **IV Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja** *Czy świat jest matematyczny? Wokół myśli Michała Hellera*, zorganizowana przez Wydział Filozoficzny.
- **15 grudnia** 2011 roku UPJPII i Instytut Aurea Libertas zorganizował **dyskusję** *Jak inwestować na Dalekim Wschodzie?*
- **27 grudnia** 2011 roku Krakowski Chór Męski przy UPJPII wystąpił w ramach **koncertu** *Santiago de Compostela – Szlaki Jakubowe* w bazylice franciszkanów.
- **11 stycznia** 2012 roku na Wawelu miały miejsce uroczyste **promocje akademickie**, połączone z obchodami 615-lecia utworzenia Wydziału Teologicznego w Akademii Krakowskiej.
- **12 stycznia** 2012 roku Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu zorganizował wraz z Duszpasterstwem Ekumenicznym Archidiecezji Krakowskiej oraz Gminą Wyznaniową Żydowską w Krakowie **XV Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce**.

- **13 stycznia** 2012 roku w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay odbyło się **czytanie performatywne** dramatu Karola Wojtyły *Przed sklepem jubilera* wykonane przez studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej.
- **14 stycznia** 2012 roku Międzywydziałowy Instytut Bioetyki wraz z Katedrą Teologii Moralnej Ogólnej oraz Fundacją Życie i Płodność zorganizował **Ogólnopolską Interdyscyplinarną Konferencję Bioetyka pokoleń Karola Wojtyły – Jana Pawła II**.
- **15–22 stycznia** 2012 roku trwał **Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan**, przygotowany przez Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu UPJPII, Krakowski Oddział Polskiej Rady Ekumenicznej oraz Duszpasterstwo Ekumeniczne Archidiecezji Krakowskiej.

- **22 stycznia** 2012 roku w kościele garnizonowym pw. św. Agnieszki odbył się **koncert kolęd** w wykonaniu Krakowskiego Chóru Żeńskiego pod dyr. Katarzyny Śmiałkowskiej.

Promocje akademickie na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

W dniu 11 stycznia 2012 roku o godz. 10 Jego Eminencja kard. Stanisław Dziwisz, Wielki Kanclerz UPJPII odprawił w katedrze na Wawelu mszę świętą dziękczynną z okazji 615. rocznicy powołania Wydziału Teologicznego na Akademii Krakowskiej. Homilię wygłosił prorektor ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski. Po Eucharystii odbyło się uroczyste wręczenie dyplomów doktora, doktora habilitowanego oraz dyplomów profesorskich.

Z Wydziału Teologicznego dyplom doktora otrzymali:

- ks. dr Krzysztof Białowągś
Temat: *Posługa pasterska bł. Dominika Spadafora z Zakonu OO. Dominikanów (1450–1521)*. Promotor: ks. dr hab. Andrzej Baczyński, prof. UPJPII.
- o. dr Andrzej Bielat
Temat: *Henryk Sienkiewicz jako apologeta chrześcijaństwa i obrońca cywilizacji łacińskiej*. Promotor: ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski.
- ks. dr Mirosław Bieńkowski
Temat: *Indywidualne i społeczne aspekty cierpienia w nauce Jana Pawła II*. Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński.
- ks. dr Piotr Karpiński
Temat: *Teologiczna antropologia kazań Księdza Józefa Tischnera*. Promotor: o. dr hab. Jarosław Kupczak OP, prof. UPJPII.

- o. dr Michał Legan OSPPE
Temat: *Koncepcja teodramatu w myśli teologicznej Hansa Ursa von Balthasara i twórczości filmowej Andrzeja Tarakowskiego*. Promotor: ks. dr hab. Andrzej Baczyński, prof. UPJPII.

- ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ
Temat: *La Risurrezione di Cisto e la risurrezione con Cisto nell'innografia del Triodion e del Pentecostarion*. Promotor: ks. prof. dr hab. Jan Józef Janicki.

- ks. dr Jan Pawlik

Temat: *Posługa katechetyczna w misji językowej na przykładzie Polskiej Misji Katolickiej w Bremerhaven*. Promotor: bp prof. Antoni Długosz.

- ks. dr Wiesław Pieja

Temat: *Moralna ocena obojętności religijnej*. Promotor: ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż.

- ks. dr Jacek Pietruszka

Temat: *Liturgia w „służbie wychowania” w kontekście wyzwań cywilizacyjnych*. Promotor: ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski.

- ks. dr Wojciech Rzeziński

Temat: *Jedność celebracji eucharystycznej Kościoła z liturgią niebiańskiego Jeruzalem w ujęciu Cipriano Vagagniniego*. Promotor: ks. prof. dr hab. Stefan Koperek.

- dr Maria Zboralska

Temat: *Przekraczanie siebie jako podstawa antropologii teologicznej Karola Wojtyły*. Promotor: o. dr hab. Jarosław Kupczak OP, prof. UPJPiI.

- dr Jadwiga Zięba

Temat: *Teologiczne i prawne podstawy działalności egzorcystów w społeczności wiernych w świetle nauczania Kościoła*. Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński.

Z Wydziału Filozoficznego dyplom doktora otrzymali:

- dr Andrzej Koleżyński

Temat: *Determinizm przyrody nieożywionej. Joachima Metallmanna koncepcja determinizmu w naukach przyrodniczych w świetle współczesnych teorii fizycznych*. Promotor: dr hab. Tadeusz Sierotowicz.

- dr Adam Kubiak

Temat: *Józefa Tischnera etyka dramatyczna*. Promotor: prof. dr hab. Karol Tarnowski.

- dr Joanna Mikołajczyk

Temat: *Aksjologiczno-egzystencjalne aspekty teorii dezintegracji pozytywnej Kazimierza Dąbrowskiego*. Promotor: ks. prof. dr hab. Józef Makselon.

Z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego dyplom doktora otrzymali:

- ks. dr Donat Čarnogurský

Temat: *Ochrona średniowiecznych dzieł sztuki w działalności konserwatorskiej Marii Spoločnikovej*. Promotor: ks. dr hab. Andrzej Witko, prof. UPJPiI.

- dr Marek Niechwiej

Temat: *Jan Sacranus wobec ruskiego prawosławia. Z dziejów polemiki wyznaniowej w Polsce w XV i XVI wieku*. Promotor: bp dr hab. Grzegorz Ryś.

Z Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie dyplom doktora otrzymał:

- ks. dr Ryszard Biernat

Temat: *Podstawy teologiczne duszpasterstwa według kardynała Jean-Marie Lustigera*. Promotor: ks. prof. dr hab. Józef Stala.

Stopień doktora habilitowanego otrzymali:

- dr hab. Małgorzata Duda, WNS – przewod habilitacyjny przeprowadzony na Katolickim Uniwersytecie w Rużomberku, Wydział Teologiczny w Koszycach
- o. dr hab. Henryk Romuald Kośła OFM, WT

- ks. dr hab. Andrzej Nowicki, WT
- ks. dr hab. Bogdan Zbroja, WT – przewod habilitacyjny przeprowadzony na Katolickim Uniwersytecie w Rużomberku, Wydział Teologiczny w Koszycach

Tytuł profesora otrzymali:

- ks. prof. dr hab. Józef Karol Marecki, WHiDK – nauki humanistyczne
- ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal, WNS – nauki teologiczne
- ks. prof. dr hab. Tadeusz Panuś, WT – nauki teologiczne
- ks. prof. dr hab. Józef Stala, WTSwT – nauki teologiczne
- ks. prof. dr hab. Jan Władysław Szczepaniak, WHiDK – nauki humanistyczne

Dyplom powierzenia stanowiska profesora zwyczajnego otrzymali:

- o. prof. dr hab. Wiesław Jerzy Gogola OCD, WT – profesor zwyczajny nauk teologicznych
- ks. prof. dr hab. Jan Józef Janicki, WHiDK – profesor zwyczajny nauk teologicznych
- ks. prof. dr hab. Janusz Mastalski, WNS – profesor zwyczajny nauk teologicznych
- ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna, WT – profesor zwyczajny nauk teologicznych
- ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski, WT – profesor zwyczajny nauk teologicznych
- ks. prof. dr hab. Andrzej Zając, WHiDK – profesor zwyczajny sztuk muzycznych

To już 30 lat!

tekst: Agnieszka Gawron

zdjęcia: Monika Winiarska

„30 lat – to okres długi i tak bardzo ważny w życiu naszej uczelni” – powiedział rektor ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII, witając wszystkich zgromadzonych podczas obchodów 30-lecia powołania Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Uroczystości miały miejsce 8 grudnia 2011 roku przy ul. Kanoniczej 9.

Zgromadzeni wysłuchali przemówienia dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego ks. dr. hab. Józefa Wołczańskiego, prof. UPJPII, dotyczącego losów poszczególnych wydziałów teologicznych oraz problemów, z jakimi spotykały się one m.in. podczas II wojny światowej. Dziekan WHiDK przedstawił też historię dzisiejszego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, wywodzącego się z Wydziału Teologicznego Akademii Krakowskiej. Przywołał także słowa Jana Pawła II, skierowane do ludzi nauki z okazji 600-lecia tegoż Wydziału, w których Papież podkreślił fakt, iż powołaniem uniwersytetu jest służba prawdzie, poszukiwanie jej i przekazywanie innym.

W tym dniu została także otwarta wystawa *Gaudium veritatis*, przygotowana przez Biuro Informacji i Promocji. Na wystawę złożyły się fotografie prezentujące związki Jana Pawła II z naszą uczelnią oraz ponad 100 medali z kolekcji pana Bernarda Marka Adamowicza. Medale te przedstawiają historię pontyfikatu papieża Polaka oraz jego beatyfikację. „Najważniejsze są dla mnie te, z którymi jestem osobiście związany. One wywołują wspomnienia z tamtych wydarzeń, usłyszanych słów. Medale to sposób, żebym jeszcze więcej wiedział, to dokumenty, prowokujące do dowiedzenia się czegoś więcej” – wyznał kolekcjoner.

kard. prof. Marian Jaworski, pierwszy rektor PAT

„Bardzo podoba mi się ta wystawa. Dzięki niej można nie tylko obejrzyć unikalne czarno-białe fotografie z Janem Pawłem II, ale także przeczytać umieszczone pod nimi jego słowa, jakie kierował do świata nauki i pracowników naszej uczelni” – stwierdził Marek Czarnacki, student teologii.

„Ta wystawa daje dużo do myślenia. Widać, ilu ludzi jest zaangażowanych w zachowanie tego, co robił Papież, tego, co się działo, życie tym i rozpowszechnianie. Pontyfikat jest utrwalony nie tylko na zasadzie dzieł literackich czy kościelnych, ale nawet w takiej formie. Pokazała się kolejna gałąź wielkiego pontyfikatu Jana Pawła II” – powiedział ks. dr Wojciech Węgrzyniak.

Druga część uroczystości odbyła się w kościele św. Marka, gdzie ks. dr hab. Jan Szczepaniak, prof. UPJPII wygłosił prelekcję *Papieska Akademia Teologiczna – spełnione marzenie Jana Pawła II o kościelnej uczelni wyższej w Krakowie*. Podczas tego wystąpienia podkreślił walkę Jana Pawła II o zachowanie i rozwój Papieskiego Wydziału Teologicznego, a następnie Papieskiej Akademii Teologicznej, jego zdolność do jasnego stawiania problemów, poszukiwania sojuszników, czuwania nad działaniami oraz liczne wystąpienia. Oprócz tego przedstawione zostały dzieje Papieskiej Akademii Teologicznej aż do 19 czerwca 2009 roku, kiedy to Benedykt XVI podniósł ją do godności Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Następnie odbyła się msza święta, której przewodniczył bp prof. Tadeusz Pieronek, były rektor PAT. „Sprowadziła nas tutaj potrzeba wyrażenia Bogu wdzięczności i szczególnego podziękowania za uratowanie dzieła św. Królowej Jadwigi oraz za opatrnościowe decyzje abp. Metropolity Krakowskiego Karola Wojtyły. [...] Idźmy w przyszłość radośni i pełni ufności!” – powiedział w homilii biskup.

30-lecie powołania Pap

pieskiej Akademii Teologicznej

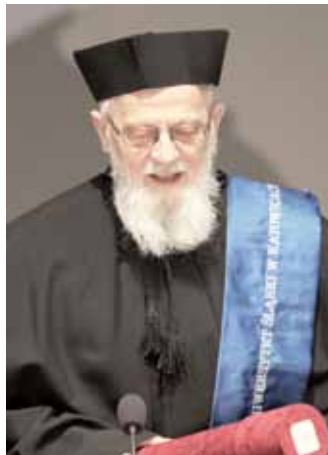
Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego dla prof. Walerego Pisarka

zdjęcia: Agnieszka Sikora

Z radością informujemy, że w środę, 7 grudnia 2011 roku nasz pracownik, prof. dr hab. Walery Pisarek otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego.

Prof. dr hab. Walery Pisarek jest pracownikiem Katedry Dziennikarstwa Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Jest znany i ceniony językoznawcą i prasoznawcą, specjalistą w dziedzinie komunikowania masowego i socjolingwistyki, a także honorowym prezesem Rady Języka Polskiego. Laureat wielu nagród, m.in. Śląskiego Wawrzynu Literackiego 2002 za książkę *Nowa retoryka dziennikarska*.

Prof. dr hab. Waleremu Pisarkowi serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów naukowych!

prof. dr hab. Walery Pisarek

rektor UŚ, prof. dr hab. Wiesław Baniś wręcza dhc prof. dr hab. Waleremu Pisarkowi

Nagroda Pelkovenpreis 2012 dla ks. dr. hab. Henryka Sławińskiego

W poniedziałek 23 stycznia 2012 roku ks. dr hab. Henryk Sławiński, pracownik Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie został uhonorowany nagrodą Pelkovenpreis 2012 za rozprawę habilitacyjną pt. *Między ciągłością a zmianą. Teoria homilii w Stanach Zjednoczonych po II Soborze Watykańskim* (Kraków 2008). Wręczenie nagrody miało miejsce w centrum Monachium w siedzibie istniejącego od 1851 roku Stowarzyszenia Katolickich Studentów Niemieckich – K.D.St.V. Aenania. Nagroda Pelkovenpreis przyznawana jest corocznie od 2005 roku za wybitne prace naukowe przez stowarzyszenie K.D.St.V. Aenania, które bierze pod uwagę trzy pryncypia: *religio, scientia et amicitia* – wyraźną i konsekwentną przynależność do Kościoła katolickiego, rzetelną wiedzę i zaangażowanie w rozwój naukowy, pielęgnowaną przyjaźń, również w wymiarze międzynarodowym.

ks. prof. dr hab. Henryk Sławiński i dziekan WT ks. dr hab. Jan Szczurek podczas gali wręczenia nagród

Wśród uczestników uroczystości byli m.in. kard. Friedrich Wetter, emerytowany arcybiskup archidiecezji München-Freising, konsul Rzeczypospolitej Polskiej – dr Aleksander Korybut Woroniecki oraz konsul generalny Republiki Francuskiej – M. Emmanuel Cohet. W gronie sześciu nagrodzonych znalazły się osoby, które promowały się na uczelniach w Niemczech, Polsce, Szwajcarii i we Francji.

Wręczenie nagród poprzedzone było około dziesięciominutowymi laudacjami ku czci wyróżnionych osób i ich prac. Laudację dla ks. dr. hab. Henryka Sławińskiego

dokończenie na stronie 15

Academia Nostra – Stowarzyszenie Absolwentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Grzegorz Chajko

11 października 2011 roku, w budynku naszej uczelni przy ul. Franciszkańskiej 1, odbyło się spotkanie założycielskie Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie *Academia Nostra*. Zebrani sympatycy wybrali na przewodniczącego spotkania mgr. Krzysztofa Dudę, który przedstawił wniosek o założenie Stowarzyszenia i poddał go pod głosowanie. Wszyscy obecni jednogłośnie wniosek zaakceptowali.

25 października 2011 roku odbyło się następne spotkanie, podczas którego dokonano wyboru Zarządu i dwóch komisji: rewizyjnej oraz dyscyplinarnej. Do pięcioosobowego Zarządu zostali wybrani: ks. dr Marcin Godawa – prezes, lic. Aleksandra Zachara – wiceprezes, mgr Maciej Piela – członek Zarządu, dr Grzegorz Chajko – sekretarz i mgr Krzysztof Duda – skarbnik. Natomiast w toku dalszych głosowań przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została lic. Wioleta Skrętkowska, a sekretarzem mgr Wojciech Cichoń. W Komisji Dyscyplinarnej obowiązki przewodniczącego objął mgr Łukasz Lichter, a sekretarza mgr Agnieszka Kargul.

Powołane do życia Stowarzyszenie jest samorządnym i trwałym zrzeszeniem, skupiającym absolwentów Papie-

skiego Wydziału Teologicznego (PWT), Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Z uwagi na swój charakter i miejsce działalności pozostaje ono w łączności z Senatem tej uczelni.

Academia Nostra posiada wielokierunkowy, szeroki zakres działalności, w której dominują aspekty edukacyjne. Wiodącym celem statutowym Stowarzyszenia jest podnoszenie poziomu naukowego i kulturalnego wykładowców, absolwentów i studentów UPJPII. Przy okazji ma ono też pogłębiać integrację osób związanych z naszą uczelnią, dbać o stałą łączność absolwentów z *Almae Matris* oraz promować osiągnięcia naukowe UPJPII w kraju i za granicą. Jednakże Stowarzyszenie powinno również posiadać środki finansowe, dzięki którym możliwe będzie wspieranie uniwersyteckich projektów naukowo-badawczych oraz celów statutowych jednostek uczelni prowadzonych przez jej studentów i wykładowców.

Należy wierzyć, iż w niedługim czasie przedstawione powyżej założenia i idee zostaną zrealizowane.

Czy świat jest matematyczny? Wokół myśli Michała Hellera

tekst: Dorota Bentke, Zofia Sajdek, Mikołaj Małecki
zdjęcia: Adam Walanus

W dniach 10–11 grudnia 2011 roku w Auli Kolegium Filozoficzno-Teologicznego Dominikanów miała miejsce kolejna, czwarta już odsłona spotkań z cyklu *Wokół myśli Michała Hellera*, pod tytułem: *Czy świat jest matematyczny?* Znaki rozpoznawcze tych interdyscyplinarnych krakowskich konferencji to: różnorodna tematyka podejmowana w referatach, spotkanie humanistycznej i przyrodniczej opcji filozoficznej, sympatyczna atmosfera, stali bywalcy, przyjeżdżający do nas co roku z różnych zakątków Polski oraz bogata w informacje strona internetowa www.WMMH.pl. Głównymi organizatorami konferencji są Wydział Filozoficzny UPJPII oraz Koło Naukowe Studentów Filozofii UPJPII.

Pomysł zorganizowania cyklu konferencji zrodził się wśród studentów filozofii – członków Koła Naukowego Studentów Filozofii UPJPII – w 2008 roku. Od tamtego czasu udało się zorganizować konferencje poświęcone: człowiekowi we Wszechświecie (2008), wymiarom czasu (2009) oraz racjonalności Boga (2010).

W tym roku obrady otworzył krótkim wprowadzeniem ks. dr Wojciech Grygiel, prodziekan Wydziału Filozoficznego UPJPII. Następnie, w ciągu tego i następnego dnia, mogliśmy wysłuchać około dwudziestu referatów, wygłoszonych przez doktorantów, a także studentów z różnych ośrodków akademickich. Głos zabrał także pan dr hab. Adam Walanus, prof. AGH. Ideą przewodnią cyklu Hellerowskich spotkań jest próba konfrontacji różnych racjonalności i obrazów świata, dlatego wśród prelegentów znaleźli się zarówno pasjonaci matematyki oraz informatyki, jak i malarstwa, filozofii czy religioznawstwa.

Nie sposób nie wspomnieć o gościach, którzy zaszczylicili nas swoją obecnością: o prof. Jerzym Vetulanim, dr. hab. Dariuszu Łukasiewiczu, dr. hab. Bartoszu Brożku, a przede wszystkim – ks. prof. Michale Helle-

ks. prof. Michał Heller

dr hab. Bartosz Brożek, prof. dr hab. Jerzy Vetulani, ks. prof. Michał Heller, dr Maria Karolczak

Uczestnicy debaty o matematyczności zła zastanawiali się, jak jest możliwe mówienie i badanie tego problemu w perspektywie humanistycznej i przyrodniczej. Na przykład dr Sebastian Gałęcki proponował, aby przyrzeć się dwóm podstawowym kategoriom etycznym: dobru i złu, w nietypowej perspektywie logiki matematycznej.

W końcu, podczas niedzielnego panelu o matematyczności umysłu, prof. Jerzy Vetulani, odnosząc się do zagadnienia sztucznej inteligencji, zauważył, że komputery nigdy nie

rze, który mimo licznych obowiązków, niespodziewanie zjawił się na konferencji pod koniec drugiego dnia. Ku zaskoczeniu organizatorów, Książd Profesor po wejściu do auli skierował swoje pierwsze kroki do punktu rejestracji, aby – jak każdy uczestnik konferencji – podpisać się na liście obecności. Następnie dołączył do finałowego panelu dyskusyjnego na temat: *Czy umysł jest matematyczny?*

Tematyka wystąpień była niezmiernie różnorodna. Całość konferencji podzielona została na trzy główne działy, dotyczące kwestii matematyczności odpowiednio:

piękna, zła i umysłu. W trakcie obrad rozważane były takie zagadnienia, jak: piękno dowodów matematycznych, zastosowanie geometrii w sztuce, matematyzacja pojęcia zła, a także jego niekonceptualność, sztuczna inteligencja czy zagadnienia neuroestetyki. Pojawiło się pytanie: czy matematyczne jest zło? A może raczej stanowi nieracjonalny wyłom w uporządkowanym świecie? Dalej: czy do poziomu struktur matematycznych można sprowadzić coś tak ulotnego, jak piękno? A może w tych kwestiach liczą się tylko porywy serca i niepowtarzalna intuicja artystyczna? Trzecia istotna kwestia dotyczyła umysłu – matematycznego czy matematyzowalnego?

Pierwszego dnia konferencji dr hab. Adam Walanus, prof. AGH i fotograf pasjonat, opowiadał o pierwotnym, ludzkim instynkcie pejzażu. Dla współczesnego człowieka najpiękniejszy pejzaż to widok otwartej przestrzeni z samotnym drzewem, co może mieć swoje ewolucyjne uzasadnienie. „Czyżbyśmy zatem sztukę mieli w genach?” – pytał profesor.

prof. Dominique Lambert

prof. dr hab. Jerzy Vetulani

działają emocjonalnie, lecz wyłącznie racjonalnie – podobnie jak psychopaci. Wynikałoby z tego, że sztuczna inteligencja z pewnością byłaby czymś „psychopatycznym”.

Wysoka frekwencja, nawet w niedzielny poranek, oraz gorące dyskusje, które były kontynuowane podczas wspólnych obiadów i przerw kawowych, a także ogromna liczba zgłoszeń, rosnąca z każdą kolejną odsłoną cyklu konferencji – wszystkie te okoliczności mobilizują nas do jeszcze bardziej wyężonej pracy podczas organizacji kolejnej edycji AD 2012. Już teraz możemy zdradzić, iż piąta konferencja będzie dotyczyć kwestii przypadku – rozważanej zarówno z perspektywy nauk przyrodniczych, jak też humanistycznych.

Konferencja

Bioetyka pokolenia Karola Wojtyły – Jana Pawła II

tekst: Patrycja Zielonka

zdjęcia: Monika Winiarska

14 stycznia 2012 roku w Auli Jana Pawła II mieszczącej się przy Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach odbyła się Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja pt. *Bioetyka pokolenia Karola Wojtyły – Jana Pawła II*. Patronat honorowy nad nią objął kard. Stanisław Dziwisz. Sesja naukowa została zorganizowana przez Międzywydziałowy Instytut Bioetyki UPJPII, Katedrę Teologii Moralnej Ogólnej UPJPII oraz Fundację Życie i Płodność.

Konferencja zaadresowana została głównie do pracowników służby zdrowia oraz tych, którzy zawodowo pomagają małżeństwom i rodzinom. Grupą docelową byli również studenci kierunków biologicznych, medycznych, pedagogicznych, filozoficznych i teologicznych. Jednak, jak okazało się w dniu konferencji, liczne audytorium reprezentowało o wiele szersze grono zainteresowanych osobą Jana Pawła II.

Symposium miało charakter wieloaspektowy. Całodniowa sesja naukowa została poprzedzona uroczystą mszą świętą odprawioną w Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w intencji polskich pionierów myśli bioetycznej. Przewodniczył jej kard. Stanisław Dziwisz. Po modlitwie wszyscy przeszli do pobliskiej auli na część wykładową. Ks. dr hab. Andrzej Muszala, dyrektor Międzywydziałowego Instytutu Bioetyki UPJPII, wprowadzając audytorium w tematykę konferencji, przywołał słowa dr Wandy Półtawskiej napisane w liście do kard. Karola Wojtyły: „Bioetykę trzeba podbudować etyką! Powinno istnieć coś w rodzaju *bioetyki*, czy jak to nazwać? Prawa naturalne na pewno nie mogą się sprzeciwiać prawom moralnym i właśnie to trzeba pokazać”. W ten sposób została zarysowana idea całodniowej konferencji – prezentacja bioetyki jako dyscypliny naukowej w kontekście jej powstania osadzonego w myśli i działalności Karola Wojtyły, tworzonej we współpracy ze środowiskiem naukowo-medycznym i duszpasterskim. Przedstawiając interdyscyplinarny dialog i osiągnięcia lekarzy, psychologów, filozofów, bioetyków oraz teologów, organizatorzy postawili sobie za cel ożywienie i odnowienie ponadczasowej idei personalizmu antropologicznego w bioetyce. Następnie zgromadzonych przywitał kard.

ks. dr hab. Andrzej Muszala

Stanisław Dziwisz oraz rektor naszej uczelni, ks. dr hab. Władysław Zuziak, prof. UPJPII.

Podczas obrad wygłoszono dziewięć referatów zgrupowanych w dwóch częściach: w pierwszym module zawarte zostały aspekty biograficzno-historyczne Papieskiej Akademii *Pro Vita*, duszpasterstwa lekarzy w Archidiecezji Krakowskiej oraz Instytutu Bioetyki UPJPII; drugi ukazał rozwój idei etyczno-bioetycznych od myśli Karola Wojtyły do czasów współczesnych. Pierwsze wystąpienie zostało zaplanowane dla pani dr Wandy Półtawskiej, jednak ze względu na zły stan zdrowia prelegentki referat wygłosił jej mąż. Prof. Andrzej Półtawski jako filozof zaprezentował personalistyczną refleksję na temat godności człowieka. Następnie o początkach myśli bioetycznej i Instytutu Bioetyki w Krakowie mówił o. Karol Meissner. Jako doświadczony zakonnik, a zarazem lekarz, udowodnił pokrótce, że biosfera inaczej funkcjonuje z psychosferą, dlatego człowiek nigdy nie działa tak jak zwierzę. Benedyktyn opowiadał m.in. o tym, jak ks. Karol Wojtyła prosił go o przejrzenie „lekarzskim okiem” rękopisu *Miłości i odpowiedzialności*, a także o pracy nad materiałami do encykliki Pawła VI *Humanae vitae*. O. Meissnerowi zawdzięczamy ponowne opublikowanie *Memoriału Krakowskiego* specjalnie na potrzeby tej konferencji. Prof. Zbigniew Chłap, emerytowany profesor Collegium Medicum UJ w Krakowie, jako jedna z pierwszych osób poproszona przez Jana Pawła II do tworzenia Akademii *Pro Vita*, opowiadał o jej początkach. Niejednokrotnie doceniane przez Watykańską Akademię *Pro Vita* „środowisko Kardynała Krakowskiego” jest na ogół mało znane Polakom – referat prof. Chłapa pozwolił wiedzę tę poszerzyć. Przypomniał on słowa Jana Pawła II, które zanotował ks. prof. Tadeusz Styczeń: „Jestem papieżem życia i odpowiedzialnego rodzicielstwa”. Z kolei ks. dr Wacław Gubała i ks. dr hab. Dariusz Oko przedstawili specyfikę działalności duszpasterstwa lekarzy w Kościele krakowskim. Wystąpienia współpracowników kard. Wojtyły, znających omawianą problematykę z praktyki zawodowej, wzbudziły żywe zainteresowanie wśród licznie zgromadzonych słuchaczy.

Na zakończenie części pierwszej na scenę zostali poproszeni wszyscy obecni na sali pionierzy polskiej bioetyki, którym wrę-

czono kwiaty i symboliczne upominki. W duchu wdzięczności za trud całego ich życia audytorium, poprowadzone przez Pawła Orkisz, zaśpiewało im pieśń „Oto jestem”.

Drugą część konferencji rozpoczął ks. dr Bogusław Mielec. W referacie *Polskie tło encykliki „Humanae vitae”* odniósł się do *Memoriału Krakowskiego*, który zainteresowani mogli nabyć w dniu konferencji. Dokument ten został przygotowany na polecenie kard. Karola Wojtyły przez zespół teologów, lekarzy i etyków. Wywarł znaczący wpływ na kształt encykliki Pawła VI. W dalszej części konferencji ks. dr hab. Tomasz Kraj przedstawił różnicę między naturalnym planowaniem rodziny a antykoncepcją. Prelegent poruszył moralny aspekt zagadnienia, uwzględniając m.in. kwestię integralnej seksualności i rolę cnoty czystości w życiu małżeńskim. Następnie głos zabrał dr n. med. Jerzy Umiastowski, który podkreślił rolę odwagi zabierania głosu przez katolika w gremiach lekarskich. Przypomniał również wszystkim zgromadzonym, iż demokracja w etyce ma swoje ograniczenia. Tematem jego przemówienia był wkład Karola Wojtyły – Jana Pawła II w upowszechnianie właściwego modelu etyki lekarskiej. Nad problemem cierpienia psychicznego w ujęciu Karola Wojtyły i Antoniego Kępińskiego pochylił się prof. Zdzisław Ryn. Nakreślił on wspólnotę myśli obu postaci swojego referatu, mówił m.in. o ich przyjaźni z czasów licealnych, kiedy byli prezesami szkolnych Sodalicji Mariańskich, a także o doświadczeniu cierpienia niezawinionego – zamachu na Jana Pawła II i pobycie Kępińskiego w obozie koncentracyjnym. Ostatnie wystąpienie w tej części należało do abp. Henryka Hosera, który nakreślił przyszłość myśli bioetycznej Karola Wojtyły. Hierarcha kościelny i zarazem lekarz zwrócił uwagę na popularność „teologii ciała” błogosławionego Papieża.

Ostatnią część konferencji stanowił panel dyskusyjny, w którym głos zabrał ks. inf. Władysław Gasidło, dr. n. med.

Tadeusz Wasilewski oraz mgr inż. Marian Szczepanowicz. Ks. Gasidło podkreślił, że najskuteczniejszym sposobem promocji myśli bioetycznej Jana Pawła II jest świadectwo ludzi, którzy żyją zgodnie ze wskazaniami papieża Polaka. Następnie dr n. med. Tadeusz Wasilewski podzielił się swoim przejmującym świadectwem. Przed czterema laty porzucił on metodę *in vitro*, by dziś popularyzować zgodną z etyką katolicką naprotechnologię. Świadectwo zostało entuzjastycznie przyjęte przez publiczność. Następnie mgr inż. Marian Szczepanowicz, prezes zarządu Fundacji Życie i Płodność, od ponad 30 lat zajmujący się poradnictwem rodzinnym, przytoczył historię swojego zaangażowania w list poparcia skierowany do Pawła VI po opublikowaniu encykliki *Humanae vitae*, a także odpowiedź, jaką papież przysłał do krakowskich studentów.

Patrycja Zielonka

Integralną częścią konferencji była wystawa prezentująca zdjęcia z prywatnych zbiorów bp. Pieronka i prelegentów. Wraz z unikatowymi fotografiami wyeksponowany został rękopis listu kard. Karola Wojtyły do Papieża Pawła VI po ogłoszeniu encykliki *Humanae vitae*. Jest to dowód nie tylko potęgi i genialności umysłu Karola Wojtyły, ale i owoc dobrej współpracy ze środowiskiem medycznym czasów jemu współczesnych.

Poruszane tematy starały się z różnych stron ukazać historię, terażniejszość i przyszłość myśli bioetycznej zaproponowanej i rozwijanej w środowisku krakowskim przez kard. Karola Wojtyłę i jego otoczenie. Wierzmy, że jego bliscy współpracownicy z tamtych czasów, którzy zaszczylili nas swoją obecnością, poprzez przekazanie swoich bogatych doświadczeń pobudzili audytorium do refleksji i zachęcili do kontynuacji ich działań. Myślę, że najlepszym wyrazem wdzięczności będzie nasza pamięć o tych świadkach, a przede wszystkim troska o to, by to, co oni rozpoczęli, przetrwało...

Na koniec pozostało jedynie wyrazić nadzieję, że konferencje z tego cyklu wpiszą się na stałe w kalendarz uczelnianych spotkań interdyscyplinarnych, poruszających niepokojące problemy natury etycznej, tak bliskie sercu Patrona naszej uczelni i ważne dla współczesnego człowieka.

III Międzynarodowa Konferencja Polski MoodleMoot 2011 w Częstochowie

tekst: Joanna Małocha, Agnieszka Skocka

W dniach 3–4 listopada 2011 roku w Wyższej Szkole Lingwistycznej w Częstochowie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja *Polski MoodleMoot 2011*, w której udział wzięli także pracownicy Międzywydziałowego Studium Języka Obcego UPJPII. W trakcie dwudniowych obrad przedstawiono szereg referatów na temat *e-learningu* akademickiego, sposobów jego wdrażania oraz ulepszania, a także zagrożeń, jakie ta forma nauczania może stanowić dla tradycyjnego systemu edukacji. Wystąpienia w pierwszym dniu konferencji dotyczyły głównie zagadnienia organizacji procesu e-nauczania, zaś prelekcje przewidziane na drugi dzień ujęte zostały w dwa bloki tematyczne: *Nowe kompetencje oraz Praktyczne aspekty e-learningu*. Łącznie wygłoszono 25 referatów w języku polskim i angielskim, wśród których znalazły się zarówno teoretyczne rozważania o charakterze ogólnoedukacyjnym, jak i referaty relacjonujące doświadczenia praktyczne autorów. Z uwagi zaś na fakt, iż część prelegentów przebywała w odległych krajach, niektóre wystąpienia przybrały formę transmisji internetowej przy użyciu narzędzi Moodle. Szczegółowa tematyka konferencji obejmowała zagadnienia:

- jakości nauczania w warunkach korzystania z kursu *e-learningowego* (zwłaszcza w przypadku stosowania *blended learning*),
- sposobów wzbudzania i rozwijania motywacji wśród uczestników kursów *e-learningowych*,
- analizy popularności materiałów *e-learningowych* wśród studentów,
- korzyści ze stosowania *e-learningu* jako formy prowadzenia zajęć,
- sposobów wzbogacania oraz modyfikowania zawartości własnego kursu Moodle,
- sposobów wykorzystania Moodle w praktyce samokształceniowej osób dorosłych,
- budowania społecznościowego kursu na platformie Moodle,
- obaw i oczekiwań wykładowców odnośnie do prowadzenia zajęć *online*, a także zalet i wad tego typu kształcenia, określenia modelu kompetencji nauczyciela języka obcego w środowisku elektronicznym,
- tożsamości w świecie wirtualnym,
- kompetencji nauczyciela w środowisku wirtualnym,

- roli studentów w opracowywaniu materiałów *e-learningowych*.

Kulminację obrad konferencyjnych stanowiła prelekcja pt. „*E-learning*” *człowiekowi wilkiem*, w której to Tomasz Walasek oraz Zygmunt Kucharczyk dokonali podsumowania omawianych tematów oraz przedstawili w sposób uporządkowany zalety oraz wady *e-learningu*. Do korzyści płynących z nauczania *online* prelegenci zaliczyli: dowolność w wyborze miejsca nauczania i czasu nauki oraz możliwości jego dopasowania do indywidualnych potrzeb uczestników kursu, nieograniczony kontakt z wykładownicą za pomocą chatu, forum lub też korespondencji mailowej, rozwój samodyscypliny oraz wzrost automotywacji wśród uczestników kursu.

Z kolei za negatywne aspekty *e-learningu* referenci uznali: brak osobistego kontaktu z nauczycielem oraz innymi uczestnikami kursu, nieregularność nauczania, związaną z faktem braku wystarczającej motywacji, iluzoryczność odczucia wolności w zakresie tempa nauki (uczestnicy kursu i tak muszą przestrzegać terminów oddawania zadań), nadmierną różnorodność materiałów edukacyjnych, która może zaciemnić istotę przekazu, niekompletność przekazu edukacyjnego (za pomocą *e-learningu* można bowiem przekazać jedynie informacje teoretyczne, a nie umiejętności praktyczne), a także większy wysiłek i wkład pracy nauczyciela w opracowywanie zajęć.

Konferencja zgromadziła nie tylko teoretyków nauczania na odległość, ale również – ze względu na bogactwo poruszanych treści – przyciągnęła osoby zainteresowane realnymi problemami związanymi z tym zagadnieniem. W obradach wzięli więc udział przedstawiciele instytucji akademickich z całej Polski, jak również członkowie Stowarzyszenia E-learningu Akademickiego (SEA).

Konkluzję rozważań konferencyjnych stanowić może stwierdzenie, iż mimo swoich niewątpliwych niedostatków, *e-learning* zaczyna stanowić niezbędny element nowoczesnego szkolnictwa wyższego, wychodzący naprzeciw oczekiwaniom studentów i dający szansę na dostęp do edukacji na najwyższym poziomie, niezależnie od miejsca pobytu. Z punktu widzenia osób, które już prowadzą zajęcia metodą *online*, pozostaje sobie jedynie życzyć, by wraz ze wzrostem możliwości udziału w kursach internetowych, zwiększała się również motywacja studentów do zdobywania wiedzy w taki właśnie sposób.

dokończenie ze strony 10

wygłosił dziekan Wydziału Teologicznego UPJPII ks. dr hab. Jan Daniel Szczurek, prof. UPJPII. Odebrał salwę braw, gdy zakończył wspomnieniem bawarskiego epizodu z życia ks. Sławińskiego. Otóż w trakcie jego pobytu w Wessobrunn, nieopodal Monachium, 2 września 2000 roku kręco-

ny był film pt. *So weit die FüÙe tragen* (w wersji polskiej *Jeniec*). Ks. Sławiński otrzymał rolę statysty – mnicha benedyktyńskiego. Ostatecznie jednak sceny zmontowano tak, że nie pojawił się w filmie. W ten sposób jego kariera filmowa wcześniej się skończyła, niż zaczęła. „Dzięki temu mógł poświęcić się pracy naukowej” – skonkludował ksiądz dziekan.

Wystawa *Adam Stefan Sapieha. Ostatni książę – biskup krakowski*

tekst: Grzegorz Chajko

zdjęcia: Tadeusz Warczak

W niedzielę 18 grudnia 2011 roku w budynku Muzeum Katedralnego na Wawelu została uroczystie otwarta wystawa poświęcona życiu i działalności metropolity krakowskiego kard. Adama Stefana Sapiehy (1867–1951). Okolicznością do podjęcia tematu i przygotowania przedsięwzięcia stała się przypadająca w tymże roku setna rocznica sakry biskupiej tego wielkiego Polaka i męża stanu. Wystawę zorganizowało Archiwum Kurii Metropolitalnej Archidiecezji Krakowskiej oraz Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej, przy współpracy z Muzeum Katedralnym im. Jana Pawła II na

Wawelu. Nad merytorycznym przygotowaniem czuwał ks. prof. dr hab. Jacek Urban, kierownik Katedry Historii XIX Wieku na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII i jednocześnie dyrektor obu wymienionych archiwów oraz mgr Delfina Kościółek (absolwentka tegoż Wydziału, na co dzień pracująca w Archiwum Kurii Metropolitalnej), która objęła zaszczytną funkcję kustosa wystawy.

Otwarcie poprzedziła uroczysta msza święta w katedrze wawelskiej, którą celebrował kard. Stanisław Dziwisz, a homilię wygłosił ks. prof. Jacek Urban. Po Eucharystii zebrani udali się na ceremonię otwarcia ekspozycji. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu prof. Jan Ostrowski, członkowie rodziny Sapiehów oraz poczty sztandarowe szkół imienia kard. Adama Stefana Sapiehy.

Na wystawie znalazły się liczne i wartościowe eksponaty dokumentujące poszczególne etapy życia zmarłego hierarchy, począwszy od okresu młodości i edukacji, a na posłudze arcybiskupiej i kardynalskiej skończywszy. W centralnym miejscu wyeksponowano przedmioty związane z obchodzonym jubileuszem, przy czym

autorzy starali się ukazać kardynała nie tylko podczas oficjalnej pracy jako urzędnika kościelnego, ale zwrócili również uwagę na jego życie prywatne. Z tego powodu na wystawie można zobaczyć fotografie kard. Sapiehy w gronie najbliższych, podczas wypoczynku w górach, a także biurko, przy którym pracował. Wśród najcenniejszych eksponatów znalazły się m.in. płaszcz koronacyjny króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego, który bp Sapieha założył podczas uroczystego ingresu w 1912 roku, pastrorząd hierarchy, strój kardynalski oraz szereg dokumentów, fotografii i pamiątek osobistych.

Wystawa będzie czynna do dnia 26 marca 2012 roku, kiedy to jej zwiedzanie stanie się częścią planowanej na ten dzień w Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie sesji naukowej pt. *Kardynał Adam Stefan Sapieha w 100-lecie konsekracji i ingresu*.

F XV Dzień Dnia Judaizmu w Kościele katolickim

tekst: Maria Poniewierska

zdjęcia: Jan Maria Szewek OFMConv

Po co poznawać judaizm i pogłębiać relacje z Żydami? – całkiem nierzadko takie pytanie pada z ust katolików, którzy nie rozumieją potrzeby poznawania judaistycznych korzeni swej wiary i dialogu z naszymi „starszymi braćmi”, a niejednokrotnie są mu wręcz niechętni. Tej postawie sprzyja panujący wciąż w kraju nad Wisłą klimat podejrzliwości wobec resztek niegdyś licznej społeczności żydowskiej w Polsce (według KAI obecnie do gmin żydowskich należy ok. 4 tys. osób, natomiast ogólną liczbę społeczności żydowskiej szacuje się na ok. 20 tys.; w Krakowie gmina liczy mniej niż 200 osób), a także dziedzictwo wielowiekowych konfliktów, nieporozumień i krzywd, do dziś ciężące nad wzajemnymi relacjami. Na szczęście wątpliwości i krytycyzmu wobec dialogu z wyznawcami judaizmu nie podzielają nasi biskupi, którzy w 1997 roku wprowadzili do kalendarza liturgicznego coroczne obchody Dnia Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce. Episkopat przy tej okazji wciąż przypomina, że „chrześcijanie winni dostrzegać to, co ich łączy z wyznawcami judaizmu, a jest to: wiara w jednego Boga, Biblia jako sło-

rabin Boaz Pasz

wo Boże, wierność tradycji religijnej, Dekalog jako fundament praw moralnych, a także wezwanie do codziennej modlitwy”.

Termin Dnia Judaizmu został ustalony na 17 stycznia, w przeddzień modlitwy ekumenicznej gromadzącej chrześcijan różnych wyznań w ramach odbywającego się w Polsce od półwiecza Tygodnia Modlitw o Jedność. Powiązanie ze sobą tych dwóch inicjatyw kościelnych wyraża prawdę o ekumenicznym wymiarze naszych relacji z Izraelem – ludem pierwszego wybrania. Prawdziwa jedność między wyznaniem chrześcijańskimi domaga się powrotu do judaistycznych korzeni, wszyscy bowiem – prawosławni, rzymscy katolicy, protestanci – wyrosliśmy z pnia Jakubowego. Wyznawcom Chrystusa nie wolno zapominać, że ich wiara stanowi spełnienie starotestamentalnych obietnic, których nosicielami Żydzi są do dziś.

Wierni tej intuicji współorganizatorzy tegorocznego, piętnastego już, Dnia Judaizmu w Krakowie (Duszpasterstwo Ekumeniczne Archidiecezji Krakowskiej, Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu UPJPII oraz Gmina Wyznaniowa Żydowska) po raz pierwszy zaprosili do wspólnej modlitwy w intencji Żydów i dialogu międzyreligijnego przedstawicieli Kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej. Mottem uroczystości, która odbyła się 12 stycznia w bazylice Franciszkanów, były słowa z Księgi Rodzaju: „Odtąd nie będziesz się zwał Jakub, lecz Izrael” (Rdz 32, 29). Modlitwie przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz, a wzięli w niej udział także: biskup pomocniczy Grzegorz Ryś, naczelny rabin Krakowa Boaz Pasz, prezes gminy żydowskiej Tadeusz

rabin Boaz Pasz, bp Grzegorz Ryś i Stanisław Jaromi OFMConv

Jakubowicz, prezes krakowskiego oddziału Polskiej Rady Ekumenicznej i zarazem proboszcz parafii ewangelicko-augsburskiej ks. Roman Pracki, przedstawiciel Kościoła Polskokatolickiego – ks. Marian Wnęk oraz kustosz bazyliki św. Franciszka o. Stanisław Glista. Wśród licznie zgromadzonych w kościele wiernych byli bracia kapucyni, franciszkanie, małe siostry Jezusa, siostry Matki Bożej z Syjonu, katolicy świeccy i Żydzi. W homilii kard. Dziwisz powiedział m.in.: „Tajemnicze zmaganie praojca Jakuba z nieznanym przeciwnikiem, zmieniającym mu imię na Izrael, ujawnia szczególne powołanie tego człowieka i ludu [...]. Jakub «walczy z Bogiem i ludźmi» o prawo do szczególnego błogosławieństwa, do tego, by stać się dziedzicem Bożej obietnicy. [...] W tej perspektywie patrzmy na naszych braci Żydów, potomków Jakuba-Izraela. Chcemy pamiętać o wysokiej cenie, jaką Izrael wielokrotnie w ciągu wieków płacił, żeby – jak jego praojciec – wytrwać w przymierzu z Bogiem, w nurcie Bożego powołania i Bożych obietnic. [...] Chcemy okazać im nasze zrozumienie i solidarność przed Bogiem”. Przypomniał też, jakby w odpowiedzi na argumenty przeciwników dialogu między religiami, że odmienność to bogactwo, a dążenie do jedności nie oznacza ujednolicenia i utraty własnej tożsamości: „Raczej pozwala zachować każdemu jego własne piękno jako dar dla drugich”.

O tym, że powyższe słowa nie mają charakteru jedynie życzeniowego, lecz wyrażają istotną prawdę o sensie

różnorodności, mogli się przekonać ci uczestnicy nabożeństwa, którzy zdecydowali się posłuchać w siedzibie UPJPII rozmowy red. Janusza Poniewierskiego z rabinem Paszem o tajemniczej walce Jakuba. Wspólne odczytanie tej historii okazało się niezwykle ubogające. Zebrani, prowadzeni przez pytania rabina i jego komentarze wywiedzione z żydowskiej egzegezy Pisma, odkryli kilka sensów biblijnej opowieści o zmaganiu się Jakuba z aniołem. Po pierwsze, tylko ten, kto może walczyć

z aniołem (wysłannikiem Boga), może też prawdziwie spotkać się z bratem i zamienić wrogość w przyjaźń. Po drugie, anioł został posłany do Jakuba, żeby zmasakrować jego stare imię (symbol „starego” człowieka) i dać mu nowe, przy czym w interpretacji judaistycznej oznacza to ciągłą walkę dawnego człowieka-Jakuba z jego nowym powołaniem do stawania się Izraelem. Po trzecie wreszcie,

rozważana historia odkryła swój najgłębszy ponadczasowy sens, który dotyczy odpowiedzialności za drugiego człowieka: jeśli chcesz być ojcem ludu (Izraelem), najpierw naucz się być dobrym bratem, weź odpowiedzialność za brata Ezawa, by i on mógł zostać włączony do ludu wybranego przez Boga.

Trafnym podsumowaniem spotkania, wyrażającym odczucia wielu katolickich słuchaczy tej rozmowy, wydają się słowa jednego z nich: „Potrzeba nam rabina, by uczył nas chrześcijaństwa”. Trudno o lepsze uzasadnienie dialogu chrześcijańsko-żydowskiego.

kard. Stanisław Dziwisz i Tadeusz Jakubowicz

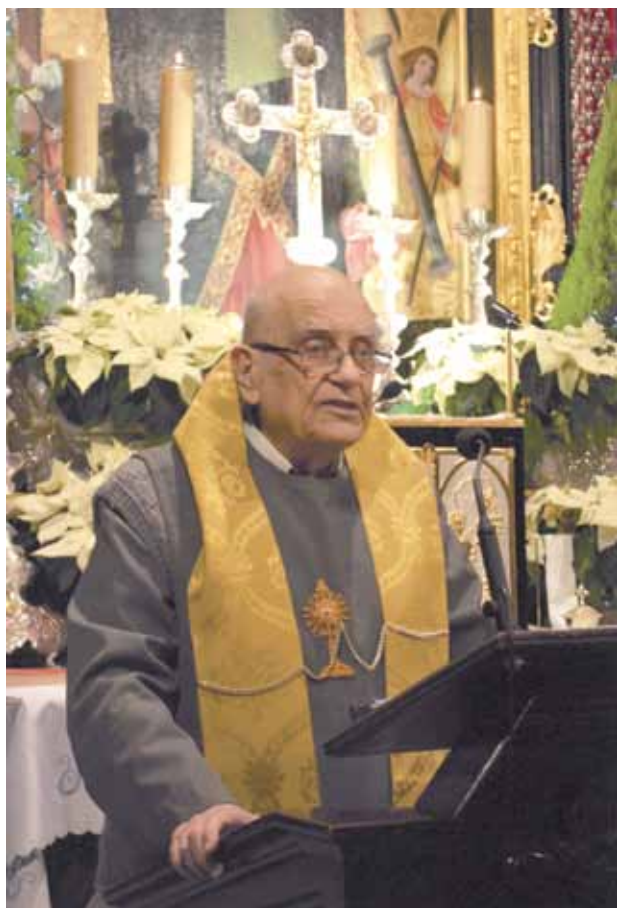
Rekolekcje w czasie próby Refleksje po Tygodniu Ekumenicznym

tekst: Marek Kita

zdjęcia: Jan Maria Szewek OFMConv

„Dziękujemy za te rekolekcje” – powiedział 18 stycznia br. pastor krakowskiej parafii ewangelicko-augsburskiej ks. Roman Pracki, po wygłoszonym gościnnie kazaniu biskupa pomocniczego Archidiecezji Krakowskiej Grzegorza Rysia. Istotnie, coroczny Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan stanowi czas szczególnych ekumenicznych rekolekcji. Jest okazją do nawrócenia – ale nie nawrócenia innych na katolicyzm, ani katolików na ekumenizm, lecz nawrócenia każdego i wszystkich do Chrystusa. Praktyka zainicjowana przed ponad stu laty przez amerykańskiego duchownego episkopalnego, Paula Watsona (późniejszego katolickiego konwertytę), zaaprobowana przez kolejnych papieży: Piusa X i Benedykta XV,

została pogłębiona teologicznie w latach trzydziestych XX wieku przez proroka „ekumenizmu duchowego”, lyońskiego kapłana Paula Couturiera. Zaproponowana przez niego intencja „o jedność, jakiej chce Chrystus” pozwalała reprezentantom rozmaitych wyznań lepiej utożsamiać się z zapisaną w Ewangelii modlitwą wygłoszoną w czasie Ostatniej Wieczerzy – jak przypomniał tego samego styczniowego dnia, podczas audiencji śródowej, papież Benedykt XVI. Możemy ufać, że dzięki tej modlitwie znajdziemy taką postać jedności, w której żadna ze wspólnot nie pozostanie niezmienną, a jednocześnie nie zgubimy żadnego z elementów jednego, świętego, powszechnego i apostołskiego Kościoła.

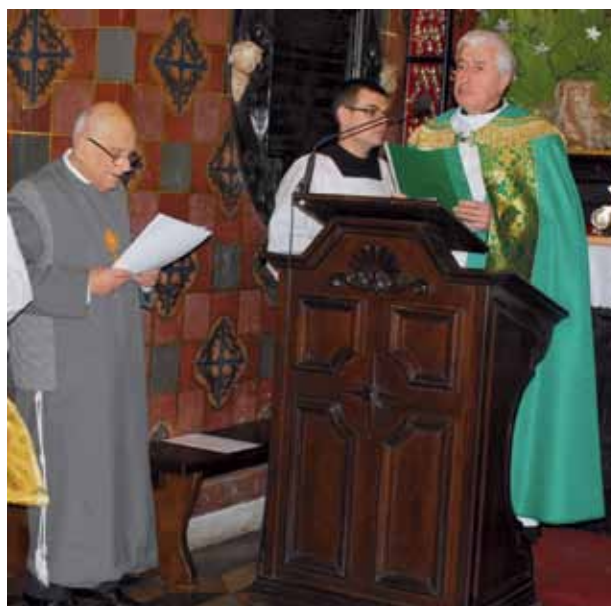
ks. Konrad Rudnicki w czasie nabożeństwa z udziałem Starokatolickiego Kościoła Mariawitów

Zgodnie z pełną symboliczną wymową tradycją Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan trwa od 18 do 25 stycznia, przez co mieści się w ramach wyznaczonych przez niedysyjszą datę święta Katedry św. Piotra oraz święto Nawrócenia św. Pawła. W Krakowie zwykle nieco te ramy czasowe przesuwamy, by początek i koniec Tygodnia wypadł w niedzielę. W tym roku rozpoczęliśmy ekumeniczne modlitwy już 15 stycznia liturgią odprawioną w prawosławnej Cerkwi Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy, a zakończyliśmy 22 stycznia Eucharystią w dominikańskiej bazylice Świętej Trójcy. Nie do końca skoordynowani terminowo z resztą świata, rozważaliśmy jednak dokładnie te same teksty, co cała międzynarodowa społeczność chrześcijańska – przy czym tegoroczne materiały na Tydzień Ekumeniczny przygotował komitet redakcyjny z Polski. Zespół powołany przez Komisję ds. Dialogu między Konferencją Episkopatu Polski a Polską Radą Ekumeniczną uczynił hasłem tegorocznego Tygodnia słowa *Przemienieni przez zwycięstwo Jezusa Chrystusa*, nawiązujące do fragmentu Pierwszego Listu do Koryntian (15, 51–58). Dla inspirowanej tym tekstem medytacji nad przemianami względnych zwycięstw i porażek naszej egzystencji oraz trwale przemieniającym ludzkie życie triumfem Ukrzyżowanego nad śmiercią szczególny kontekst stanowiły historyczne doświadczenia narodu polskiego. Zwycięstwo w zmaganiach o naszą pełną jedność (a nie jedynie życzliwość i współpracę) możliwe jest

tylko w duchu wzajemnego przyjmowania i dawania darów, prowadzącego do odnowy dotychczasowych form życia kościelnego.

Pięknie współbrzmiało z przywołanymi refleksjami zarówno wspomniane kazanie bp. Grzegorza Rysia, jak i rozważanie wygłoszone parę dni później, podczas uroczystego zakończenia Tygodnia, przez ks. Prackiego. Biskup Ryś – komentując pouczenie z Księgi Wyjścia dotyczące stosunku do imigranta oraz Ewangelię o kuszeniu Chrystusa na pustyni – zwrócił uwagę na to, „co zrobiliśmy z Kościołem”, w którym jesteśmy nawzajem dla siebie cudzoziemcami. Z kolei pastor, przemawiając w dominikańskiej bazylice w obecności Metropolity Krakowskiego, mówił o prorockim charyzmacie ekumenistów jako „ludzi nadziei”, wiedzących, że już w obecnej sytuacji podziału „wiele sobie nawzajem zawdzięczamy i jeszcze więcej mamy do zaoferowania”. Zachęcał ponadto do „przezwyciężania instynktu zachowania Kościoła w stanie, który zastaliśmy, ponieważ stan, który znamy, jest owocem przemian”.

Ekumeniczne rekolekcje były nam potrzebne i wydaje się, że potrzebujemy również ich wewnętrznej kontynuacji po zakończeniu Tygodnia Modlitw. Zwłaszcza, iż przeżywamy najwyraźniej kolejny czas próby, odbierając także w mieście autora encykliki *Ut unum sint* sygnały narastania kontestacji wobec ducha ekumenicznego otwarcia. Oczywiście, należy przede wszystkim wyjaśniać nieporozumienia, pokazywać różnicę między ekumenizmem a jego karykaturami, które zrażają młodych ludzi spragnionych (słusznie!) wyrazistości poglądów. Trzeba tłumaczyć rzeczywiste nauczanie *Vaticanum II* i wyjaśniać, czym naprawdę jest ciągłość świętej Tradycji. Wtedy być może uda nam się zwyciężyć ducha podziału, miotającego nami po forach internetowych, rzucającego nas w ogień jałowych polemik i stojącą wodę samozadowolenia.

ks. Konrad Rudnicki i ks. Łukasz Kamykowski w czasie nabożeństwa z udziałem Starokatolickiego Kościoła Mariawitów

Pomoc potrzebna od zaraz!

Akcja organizowana przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych – cz. II

tekst: Małgorzata Zawadzka

rysunek: Yvette Silver

Osoby niepełnosprawne, poruszające się na wózkach napotykać różną przeszkodę. Czasem stanowi je niedostosowany podjazd, a czasem drugi człowiek. W niniejszym artykule omówimy oba te przypadki.

Pierwszy problem powinny wziąć pod uwagę osoby, które posiadają lub chciałyby założyć własną firmę. Bardzo ważne jest architektoniczne dostosowanie pomieszczeń, podjazdów oraz wyjść. Należy wziąć pod uwagę wszystko to, co ułatwiłoby przemieszczanie się osobom z niepełnosprawnością.

„Jeżeli w budynku, w którym mieści się twoja firma, jest kilka alternatywnych dróg, umieść dla osób korzystających z wózka drogowskazy, aby łatwo mogły znaleźć najlepszą z nich. Osoby, poruszające się przy pomocy laski lub kul również będą chciały skorzystać z najdogodniejszej drogi, lecz niekiedy schody są dla nich łatwiejsze do pokonania niż podjazd. Dopilnuj, aby recepcjonistki i ochroniarze byli w stanie skierować te osoby na najlepszą dla nich drogę w budynku” (J. Cohen, *Praktyczny poradnik savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych*, Warszawa 2009, s. 10.).

Drugi ze wspomnianych problemów dotyczy wszystkich, niezależnie od sytuacji zawodowej. Zawsze i wszędzie możemy spotkać osobę niepełnosprawną, która poprosi o nasze wsparcie. Jak go udzielić? Przede wszystkim należy zastosować się do najprostszej, a zarazem najskuteczniejszej rady: zapytaj, w jaki sposób możesz pomóc. Na przykład jeśli osoba na wózku prosi o pomoc w pokonaniu krawężnika albo schodów, należy zapytać, jak ustawić wózek, jak go podnieść itp.

„Nie pchaj, ani nie dotykaj czyjegoś wózka, gdyż stanowi on część przestrzeni osobistej tej osoby. Jeżeli rzucisz się komuś do pomocy w zjechaniu z krawężnika, może się zdarzyć, że wypadnie on z wózka. Elementy wózka mogą się urwać, jeżeli podniesiesz go za rączki lub podnózek” (tamże).

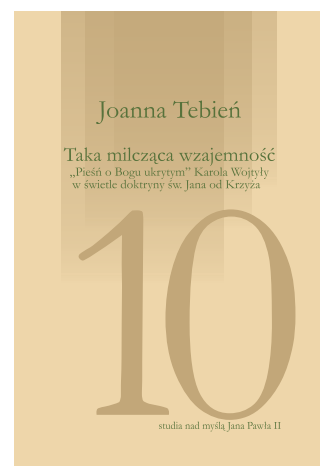
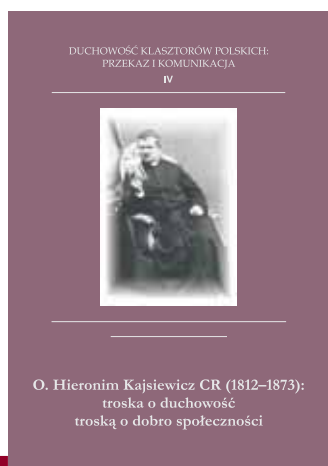
Pamiętajmy, że nie należy na siłę pomagać albo proponować pomocy. Uzasadnieniem tego będzie poniższa historia:

Monika: „Kiedyś byłam na wycieczce w Muzeum w Oświęcimiu wraz z grupą osób niepełnosprawnych. Była z nami dziewczyna z porażeniem rąk i nóg. [...] Nie wszystkie sale były dostosowane dla osób poruszających się na wózkach. Pewni turyści z Niemiec zaproponowali, że wniosą dziewczynę na piętro. Początkowo nie chciała, ale po namowach się zgodziła. Turyści nie bardzo wiedzieli, jak wnieść wózek, dlatego chybołał się na wszystkie strony, a dziewczyna była przerażona. Okazało się, że kiedyś podczas wnoszenia po schodach wypadła z wózka i złamała sobie rękę”.

Powinniśmy zawsze starać się wczuć w sytuację drugiej osoby, która (podobnie jak my) na nowe zagrożenie może zareagować strachem.

Wydawnictwo
Naukowe
poleca

Obóz integracyjny Psalmodii

tekst: Alicja Widzisz

zdjęcia: Mateusz Jasnos

W dniach 25–27 listopada 2011 roku członkowie uniwersyteckiego chóru Psalmodia przebywali na obozie integracyjnym w pensjonacie państwa Jurkowskich w Ochotnicy Górnej.

Był to już czwarty z kolei obóz chóralny organizowany w tym miejscu. Jego celem była przede wszystkim integracja starszych stażem chórzystów z „nowymi nabytkami”. To jednak nie wszystko! Drugim, bardzo ważnym powodem wyjazdu była praca nad nowym repertuarem, z którym chór ma zamiar zmierzyć się w roku 2012. Co roku dyrygent chóru dr Włodzimierz Siedlik podnosi coraz wyżej poprzeczkę, zarówno programową, jak i wykonawczą. Na ten rok zaplanowanych jest wiele interesujących koncertów i projektów. Na przełomie marca i kwietnia chór zamierza nagrać płytę z utworami Stanisława Moniuszki, planowany jest także koncert z artystycznymi opracowaniami muzyki ludowej – *Suitą pieśni góralskich* Bolesława Wallka-Walewskiego oraz *suitą Sobótkowe śpiewki* Kazimierza Serockiego. Psalmodia weźmie też udział w obronie doktoratu dyrygentki Krakowskiego Chóru Żeńskiego Katarzyny Śmiałkowskiej, wykonując m.in. szereg utworów współczesnych kompozytorów związanych z krakowską Akademią Muzyczną (np. Wojciecha Widłaka, Jana Henryka Batora, Juliusza Łuciuika). Ponadto chór nawiązał kontakt z wybitnym polskim kompozytorem współczesnym – Romualdem Twardowskim, który zadedykował zespołowi jeden ze swoich utworów. Planowane jest wydanie płyty z utworami Mistrza Twardowskiego, która będzie miała charakter ekumeniczny. To tylko kilka wydarzeń z długiej listy planów, przygotowanej dla Psalmodii.

Obozy chóralne są niezbędne, aby lepiej przyswoić program i poznać zespół, w którym się śpiewa. Integracji interpersonalnej znakomicie posłużyła impreza, która miała miejsce w sobotę, drugiego dnia wyjazdu. Odbyła się ona w góralskiej bacówce, znajdującej się za pen-

chór Psalmodia podczas próby

pozdrowienia od Psalmodii

zabawa w góralskiej bacówce

sjonatem. Zabawa była przednia, na instrumencie klawiszowym przygrywał Marek Pawełek, stały i sprawdzony akompaniator Psalmodii. Tańce i śpiewy z bacówki nie milkły do białego rana!

Obóz chóralny spełnił swe zadania, umożliwił poznanie nowych osób, zaznajomienie się z nowym repertuarem oraz dobrą zabawę w przesympatycznym towarzystwie.

Koncert kolęd i pastorałek Krakowskiego Chóru Żeńskiego

tekst: Alicja Widzisz

zdjęcia: Marek Pawełek

W niedzielę 22 stycznia 2012 roku w kościele garnizonowym pw. św. Agnieszki w Krakowie odbył się koncert Krakowskiego Chóru Żeńskiego działającego przy UPJPII.

Na mszy świętej podczas części stałych chór wykonał przepiękną *Messe brève* francuskiego kompozytora Léo Delibesa (1836–1891). Paniom na organach akompaniował jak zwykle niezawodny Marek Pawełek, dyrygowała Katarzyna Śmiałkowska. Delibes, zanim poświęcił się twórczości scenicznej, był organistą i śpiewał w różnych chórach kościelnych – to właśnie z tego okresu pochodzi *Messe brève*, która już na stałe weszła do repertuaru chóru.

Po mszy odbył się koncert najpiękniejszych kolęd i pastorałek. W programie znalazły się m.in.: *Paśły się owce* B. Rutkowskiego, *Dziecina mała*, *Bóg stwórca nieba* w opr. A. Widzisz, *Lulajże Jezuniu* w opr. K. Śmiałkowskiej, *Mizerna, cicha* w opr. W. Sołtysika, *W dzień Bożego narodzenia* w opr. M. Mazura, *Gdy się Chrystus rodzi* w opr. M. Pawlisz, *O gwiazdo betlejemska* w opr. s. H. Majewskiej, *Anioł pasterzom mówił* w opr. D. Rzepki oraz *Dobrze ześ się Jezu pod Giewontem zrodził* w opr. M. Pawełka. Kilka osób spośród wyżej wymienionych jest absolwentami Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej. Mamy nadzieję, że inni wezmą z nich przykład i pokuszą się w przyszłości o napisanie jakiegoś utworu – czy to dla chórów jednorodnych, czy chóru mieszanego.

XII Krajowy Zjazd Doktorantów i VI Zwyczajny Zjazd Krajowej Reprezentacji Doktorantów

tekst: Wojciech Cichoń

W dniach 2–4 grudnia 2011 roku odbył się w Gdyni XII Krajowy Zjazd Doktorantów i VI Zwyczajny Zjazd Krajowej Reprezentacji Doktorantów. Organizatorem była Krajowa Reprezentacja Doktorantów i Trójmiejskie Porozumienie Doktorantów. Do zadań zjazdu należy między innymi: przyjęcie sprawozdania z działalności Zarządu, udzielenie absolutorium Zarządowi i wybór nowych władz KR D, a ponadto dokonanie zmian w statucie

KRD i wyznaczanie kierunków działań na następny rok. W Zjeździe KR D uczestniczyli doktoranci z 56 uczelni i jednostek naukowych. W tym roku po raz pierwszy wzięli w nim udział przedstawiciele doktorantów z jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauki.

Podczas pierwszego dnia zjazdu przyznano absolutorium odchodzącemu Zarządowi KR D, na czele z przewodniczącą Kingą Kurowską z Politechniki Warszawskiej.

Doktoranci docenili działania dotychczasowego Zarządu oraz jego zaangażowanie w prace nad nowelizacją ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Jednym z głównych osiągnięć było uzyskanie zniżek dla doktorantów na przejazdy PKP w wysokości 51%, które zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2012 roku.

W drugim dniu obrad zostały wybrane nowe władze Krajowej Reprezentacji Doktorantów. Przewodniczącym został Robert Kiljańczyk ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, jego zastępcą Anna Mrozowska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zaś sekretarzem Paweł Maślak z Politechniki Wrocławskiej. Pozostali członkowie zarządu to: Rafał Ogórek z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Dominik Suligowski z Politechniki Warszawskiej, Łukasz Wzorek z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz Dominik Walczak z Uniwersytetu Gdańskiego. Nad działalnością Zarządu będzie czuwać pięcioosobowa Komisja Rewizyjna, której przewodniczy Dorota Tkaczyk z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Pozostałymi członkami komisji zostali: Bartosz Bursa z Politechniki Poznańskiej, Wojciech Cichoń z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Jarosław Kłodziński z Akademii Wycho-

wania Fizycznego i Sportu w Gdańsku oraz Jacek Pakuła z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W czasie zjazdu wręczono również nagrody w konkursie PRODOK – na najbardziej prodoktorancką uczelnię w Polsce. Nasza uczelnia uczestniczyła w tym konkursie po raz drugi i uzyskała większą niż w poprzednim roku ilość punktów. Najlepiej oceniono działalność Samorządu Doktorantów oraz wpływ doktorantów na program studiów. Bardzo cieszymy się z docenienia zaangażowania i działalności naszego Samorządu Doktoranckiego, mamy nadzieję, że w przyszłym roku zostaniemy ocenieni jeszcze lepiej.

Po raz pierwszy przeprowadzono konkurs na najbardziej prodoktorancki bank w Polsce, którego celem było wskazanie banku z najkorzystniejszą ofertą dla studentów studiów III stopnia. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie: www.krd.ogicm.pl.

W czasie zjazdu miało także miejsce uroczyste podpisanie umowy między Krajową Reprezentacją Doktorantów a spółką EUROLOT S.A., dzięki której doktoranci zawsze, bez względu na termin kupna biletu, mogą podróżować samolotami Eurolot za 195 zł.

Projekt Ludzi Karola

tekst: Magdalena Horbot

„Ciężar tych złotych obrączek [...] to nie ciężar metalu, ale ciężar właściwy człowieka, każdego z was osobno i razem obojga”
(K. Wojtyła, *Przed sklepem jubilera*).

13 stycznia 2012 roku w Centrum Sztuki Współczesnej Solvay przybyli goście mieli okazję podziwiać efekt wielomiesięcznej pracy Teatru Hagiograf oraz grupy studentów dziennikarstwa UPJPII, znanych użytkownikom *facebooka* jako Ludzie Karola. Projekt *Przed sklepem jubilera* opierał się na odczytaniu performatywnym tekstu Karola Wojtyły w połączeniu z dyskusją publiczną „Czy warto powiedzieć tak?”. Sama debata, moderowana czasem nieco przekornie przez dr. Tadeusza Korneckiego, zgromadziła na widowni wiele zainteresowanych tematem osób – od studentów i narzeczonych, przez młode małżeństwa, aż po małżonków z wieloletnim stażem – i tym samym zrodziła rozmaite, poparte często osobistym doświadczeniem widzów, refleksje nad odczytanym przez aktorów dramatem.

Bohaterami sztuki Karola Wojtyły są trzy pary, będące na różnych etapach małżeńskiego powołania (młodzi: Monika i Krzysztof, ich rodzice: Teresa i Andrzej oraz Anna i Stefan). Najpiękniejszy obraz miłości ukazuje nam małżeństwo Teresy i Andrzeja. Godne wspomnienia są kreacje aktorskie stworzone przez Jadwigę Lesiak i Toma-

sza Późniaka. Wielkie wrażenie zrobiła na mnie też bardzo emocjonalna interpretacja tekstu przez Izabelę Drobotowicz-Orkisz. Przedstawiła ona z niezwykłą pasją postać Anny – kobiety nieznajdującej szczęścia w małżeństwie. Dramatyczną sytuację Anny dodatkowo podkreśliło usunięcie ze scenariusza postaci Stefana, zabieg ten zwrócił jednocześnie uwagę na problem tych mężczyzn, którzy w swoich rodzinach funkcjonują czysto formalnie, niezangażowani, pozostający na uboczu.

Pustka odczuwana przez Annę promieniuje na jej córkę, Monikę (graną przez Edytę Kościelniak) i prawdopodobnie będzie miała wpływ również na jej przyszłego męża, Krzysztofa (w tej roli Maciej Małysa). Na szczęście na ich drodze pojawia się Adam (fantastycznie zagrany przez Jacka Lecznara), który ze stoickim spokojem wycisza trudne emocje, podkreśla wagę spraw najważniejszych, wskazuje właściwy kierunek.

Ascetyczna dekoracja połączona z muzyką studenckiego zespołu Duch (Natalia Orkisz – wiolonczela, Piotr Aleksander Nowak – gitara) podkreśliła pełną skupienia atmosferę spektaklu. Słuchając tekstu, odczytywanego przez aktorów wychodzących na scenę z miejsc dla publiczności, miałam wrażenie, że na ich miejscu mógłby się znaleźć każdy człowiek z widowni, w tym również ja sama i że dramat Wojtyły, opracowany przez Izabelę Drobotowicz-Orkisz, doskonale odzwierciedla dzisiejszą rzeczywistość.

Kołędowanie krakowskich duszpasterstw akademickich

tekst: Elżbieta Dudek, FDA „Mrowisko”
zdjęcia: Aneta Żurek, FDA „Mrowisko”

W niedzielę 15 stycznia 2012 roku w bazylice Mariackiej wszystkie krakowskie wspólnoty akademickie zebrały się, żeby wspólnie cieszyć się Narodzeniem Pańskim. Na pierwsze studenckie kołędowanie przybyli kard. Stanisław Dziwisz i bp Grzegorz Ryś. Inicjatywę wspólnego kołędowania postanowiło urzeczywistnić Duszpasterstwo Akademickie przy kolegiacie św. Anny. Niedzielne spotkanie rozpoczęło powitanie ks. Dariusza Rasia – proboszcza bazyliki Mariackiej. Potem odczytany został fragment Ewangelii według św. Łukasza o Narodzeniu Pańskim. Orędzie do studentów skierował kard. Stanisław Dziwisz, który ze wzruszeniem powiedział do nich: „Jesteście moją nadzieją”.

W kołędowanie zaangażowały się schole wszystkich duszpasterstw; sześć z nich prowadziło śpiew – prezentowano zarówno powszechnie znane kołędy, jak i tradycyjne pastorałki. Na zakończenie spotkania krakowskie wspólnoty razem odśpiewały kołędę *Bóg się rodzi*.

Nowe studia podyplomowe na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie!

Podyplomowe Studia

Asystent Rodziny

Studia przeznaczone dla absolwentów studiów I i II stopnia kierunków: praca socjalna, nauki o rodzinie, socjologia, psychologia, pedagogika. Przygotowują do pracy z rodzinami, które borykają się problemami takimi jak bezrobocie, uzależnienia, niepełnosprawność, starość, przemoc – bezpośrednio w miejscu zamieszkania tych rodzin lub w instytucjach wsparcia społecznego. Studia ruszają od II semestru roku akademickiego 2011/12.

czas trwania: 2 semestry • nabór: 30 stycznia – 29 lutego 2012 • Instytut Nauk o Rodzinie Wydziału Nauk Społecznych UPJPiI • ul. Szujskiego 4 w Krakowie • tel. 12 428 60 30 • e-mail: instytut.nor@upjp2.edu.pl

Podyplomowe Studia

z Franciszkanizmu

Założeniem studiów jest ukazanie franciszkańskich, uniwersalnych wartości, które również w dzisiejszym świecie jawią się jako adekwatna i oryginalna odpowiedź na problemy, z jakimi w codziennych doświadczeniach boryka się człowiek. Proponowane studia podyplomowe dają możliwość rzetelnego poznania postaci św. Franciszka z Asyżu, historię ruchu franciszkańskiego oraz z duchowością franciszkańską. Istotnym elementem studiów są zajęcia wykorzystujące źródłową wiedzę z zakresu franciszkanizmu do jej aktualnych i praktycznych aplikacji, dotyczących działań związanych z ochroną stworzenia czy dialogiem międzykulturowym. Studia ruszają od II semestru roku akademickiego 2011/12.

czas trwania: 4 semestry • Ośrodek Studiów Franciszkańskich Wydziału Teologicznego UPJPiI • ul. Franciszkańska 4 w Krakowie • tel. 12 422 12 73 • e-mail: studia@isf.edu.pl • www.studia.isf.edu.pl

Podyplomowe Studia

Superwizja w Zawodach Wsparcia Społecznego

Studia przeznaczone dla absolwentów studiów I i II stopnia kierunków: praca socjalna, nauki o rodzinie, socjologia, psychologia, pedagogika oraz osób pracujących w zawodach wsparcia społecznego. Poprzez treningi komunikacji interpersonalnej, asertywności i radzenia sobie ze stresem, słuchacze studiów zostaną przygotowani do radzenia sobie z trudnościami, jakie spotykają na co dzień pracownicy społeczni w kontaktach z podopiecznymi. Studia wzmacniają kompetencje zawodowe, podnoszą jakość świadczonej pomocy oraz zapobiegają wypaleniu zawodowemu. Absolwent jest przygotowany do rozpoznawania i diagnozowania przyczyn trudności w swojej codziennej pracy. Studia ruszają od I semestru roku akademickiego 2012/13.

czas trwania: 2 semestry • nabór: 1 marca – 30 czerwca 2012 • Instytut Nauk o Rodzinie Wydziału Nauk Społecznych UPJPiI • ul. Szujskiego 4 w Krakowie • tel. 12 428 60 30 • e-mail: instytut.nor@upjp2.edu.pl

Zdzisław Gogola OFMConv, *Dzieje franciszkańskiej Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię 1918–1939*, Kraków 2011

Praca przedstawia na szerokim tle społeczno-politycznym działalność polskich franciszkanów w latach międzywojennych. Ten okres dziejów zakonu franciszkańskiego nie doczekał się dotychczas historycznego opracowania, a istniejące publikacje cechowała fragmentaryczność. Braki te wymagały uzupełnienia, nie tylko ze względu na troskę o kompletność obrazu historii polskich franciszkanów, ale również w związku z faktem, iż Prowincja franciszkańska w niemałym stopniu zaznaczyła się w dziele odbudowy i kształtowania niepodległej II Rzeczypospolitej. W celu zebrania materiałów do tego znaczącego dzieła (książka liczy 844 stron formatu A4) autor przebadał zasoby ponad 50 archiwów oraz bibliotek państwowych i kościelnych w Polsce i za granicą. Wykorzystano również relacje żyjących jeszcze świadków opisywanych wydarzeń. Uzyskane informacje zostały ujęte w ośmiu rozdziałach. Całość uzupełniają tabele, aneksy, indeksy (osób i miejscowości) oraz ponad 300 fotografii. Publikacja w sposób przejrzysty i uporządkowany przedstawia skomplikowany proces przeobrażania się szczątkowej Prowincji Galicyjskiej w Prowincję Polską, która swym zasięgiem objęła całe terytorium odrodzonej II Rzeczypospolitej, a w 1939 roku została podzielona na dwie Prowincje: krakowską i warszawską. Szczegółowo zostały ukazane wysiłki towarzyszące reindykacji dawnych placówek franciszkańskich oraz ogrom prac, jaki wiązał się z odbudową. Niemało uwagi poświęcono również wnikliwej i wieloaspektowej analizie działalności duszpasterskiej oraz kulturalno-oświatowej. W osobnym rozdziale ujęte zostały także informacje na temat pracy misyjnej, jakiej podejmowali się w latach międzywojennych zakonnicy Prowincji. Na tym tle wyraźnie ukazano sylwetki zasłużonych franciszkanów polskich z omawianego okresu, m.in.: o. Piusa Bartosika, o. Melchiora Fordona, o. Innocentego Guza, o. Wenantego Katarzyńca, o. Maksymiliana Kolbego.

dr Bolesław Raczek OFMConv

***Kronika parafii OO. Franciszkanów w Czyszkach 1821–1936*, red. Zdzisław Gogola, Joanna Małocha, Bogusława Frontczak, Kraków 2012**

Kronika franciszkańskiej parafii w Czyszkach koło Lwowa, wydana przez Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy w twardej oprawie i formacie A4, odkrywa barwne życie wspólnoty zakonnej i parafialnej w kontekście informacji z innych rejonów Polski.

Najciekawszą i najobszerniejszą częścią kroniki, bardzo rzetelnie odтворzoną metodologicznie (przypisy, źródła i aneksy) i treściowo (bez skrótów i streszczeń), są opisy codziennego życia małej, czterotysięcznej parafii w okresie II Rzeczypospolitej. Realia tamtych czasów opisane są w sposób prosty i wyrazisty: od pogody powszednich dni, przez opisy pracy duszpasterskiej, problemów osób duchownych i świeckich, po szczegóły dni świątecznych i echa wielkich wydarzeń w innych rejonach ówczesnej Polski.

Tekst kroniki – jak informują redaktorzy w przedmowie – przepisano z oryginału bez poprawek, z błędami interpunkcyjnymi i gramatycznymi,

z zachowaniem stylu i swoistego języka kronikarzy, co jeszcze bardziej oddaje atmosferę życia klasztoru czyszczyckiego i parafii siedmiu wiosek, prowadzonej przez franciszkanów ówczesnej Prowincji krakowskiej św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię. Przygotowany tom posiada aparat krytyczny, liczne przypisy, wyjaśniające wątki współcześnie niezrozumiałe, alfabetyczny spis wymienionych franciszkanów oraz indeks osobowy.

Kronika, prowadząc czytelnika przez historię małej, wydawałoby się nieznaczącej parafii wschodniej Galicji, w rzeczywistości „wciąga” w wielką historię, fascynuje i uczy, wywołuje refleksje poprzez narzucające się porównania z czasami współczesnymi.

dr Jerzy Brusilo OFMConv

polecamy publikacje

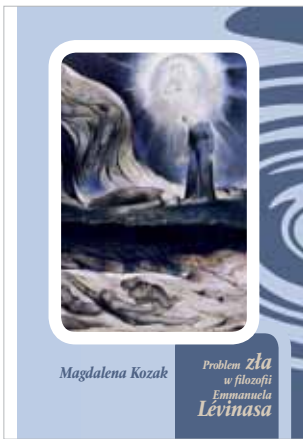
Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Autentyczność w życiu publicznym, red. ks. Władysław Zuziak, Joanna Mysona Byrska, Kraków 2011

Jest to trzeci tom, który ukazał się w serii Etyka i Życie Publiczne, tym razem traktujący o problemie autentyczności. Autentyczność powinna bowiem charakteryzować wszystkie sfery życia publicznego, tymczasem jest z nich coraz bardziej wypierana. W świecie zdominowanym przez media coraz trudniej odróżnić to, co prawdziwe i autentyczne w wizerunku polityka od tego, co zostało wykreowane przez sztab wyborczy. Autorzy pokazali wieloaspektowość tej problematyki, podejmując zagadnienia etyki autentyczności, autentyczności osoby w ujęciu Carla Rogera, duchowości jako podstawy autentyczności, miłości jako autentycznego życia człowieka, a także autentyczności w medialnym wizerunku polityka, w świecie wypowiedzi czy w sztuce.

Renata Dulian

Magdalena Kozak, Problem zła w filozofii Emmanuela Lévinasa, Kraków 2011

Książka prezentuje konstrukcje i mechanizmy zła przedstawione w tekstach Emmanuela Lévinasa – francuskiego filozofa, uważanego za czołowego przedstawiciela filozofii dialogu i filozofii relacji. Autorka sięga do źródeł, z jakich mógł czerpać Lévinas, a także uwzględnia kontekst historyczny, w jakim kształtowała się jego myśl filozoficzna, na którą miała wpływ również inspiracja religijna. Przenikanie się tych dwóch sposobów myślenia: filozoficznego i biblijnego, jest cały czas obecne w jego twórczości, dowodząc, że nie występuje między nimi żadna sprzeczność. Jego własna wizja zła kształtuje się na dwóch płaszczyznach: w sferze zła imperialistycznego i zła relacyjnego, które ujawnia się w strukturze Toż-Samy – Inny. Autorka podejmuje również próbę krytycznego spojrzenia na poglądy Lévinasa ze strony innych filozofii. W konkluzji stwierdza, że odpowiedzi udzielone przez Lévinasa nie są zadowalające, a przedstawione przez niego sposoby pokonywania zła – nie zawsze słuszne i przekonujące.

Renata Dulian

Między Biblią a kulturą, red. ks. Roman Bogacz, ks. Tomasz Jelonek, Kraków 2011

W serii Biblia w Kulturze Świata ukazał się kolejny tom zatytułowany *Między Biblią a kulturą*. Wśród artykułów zamieszczonych w tej publikacji znajduje się szkic napisany przez ks. Bogdana Zbroję, poświęcony freskowi inspirowanemu księgą Apokalipsy, który znajduje się w średnio-wiecznym kościele pw. św. Małgorzaty Dziewicy i Męczennicy w Raciborowicach koło Krakowa. Autor pokazuje, jak pod wpływem lektury Pisma Świętego wykonawca fresku uwidocznił całą głębię przesłania. Główna wymowa teologiczna tego fresku to zapowiedź dnia sądu oraz zbawienia. Myśl fresku może odnosić się także do idei obecnej w misterium Kościoła, czyli wejścia do królestwa niebios i adorowania Boga w wieczności.

Renata Dulian

polecamy
czasopisma

